

Kaupunkiympäristö, ympäristönsuojelu

29.11.2023

Dnro 7671-2023
(10 00 02)Kaupunkiympäristö, tonttipalvelut
Essi Korpela**Lausunto ostohakemuksesta Friskalan kartanon puiston laajentamiseksi: kiinteistö 853-408-1-18**

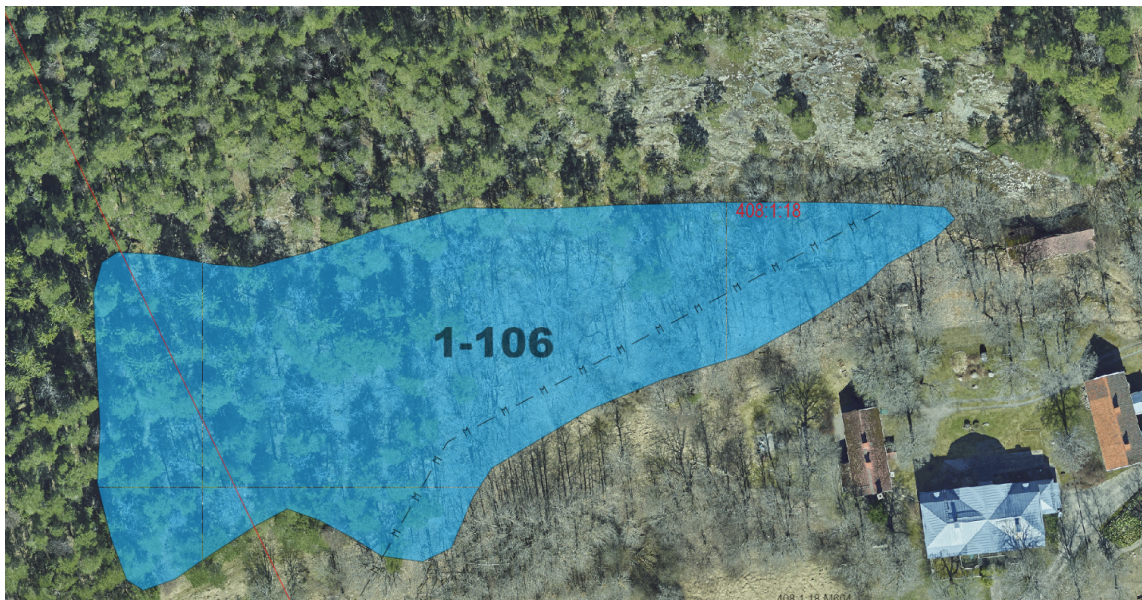
Tausta

Tonttipalvelut on pyytänyt ympäristöviranomaisen kannanottoa koskien Infolytika Ab Oy:n ostohakemusta yrityksen vuonna 2022 ostamalle määrälalle kiinteistöstä 853-408-1-18. Ostohakemuksen kohteena on Friskalan kartanon piha-alueen laajentaminen sen takaiselle entiselle kartanon puistoalueelle sekä ympäröivälle metsäalueelle. Hakijan tavoitteena on palauttaa kartanon puistoalue aiemman puistosuunnitelman mukaiseen tilaansa ja mm. kunnostaa alueella olevat puutarhapengerrykset (C ja D).

Nykytilanne

Ostohakemuksen mukaisella alueella sijaitsee Turun ympäristönsuojelun vuonna 2018 rajaama luonnonarvoiltaan merkittävä luontokohde, jalopuumetsä. Ympäristönsuojelun arvion mukaan kohde täyttää luonnonuojelulain 64 §:n tarkoittaman suojellun luontotyypin – jalopuumetsikön – määritelmän. Kohde on suojeluton ja se kattaa merkittävän osan ostohakemuksen mukaisesta osasta kiinteistöä.

Ympäristönsuojelun biologit Tanja Ruusuvaara-Koskinen ja Tarja Marsh kävivät tarkastamassa kohteen luontoarvot 9.11.2023.

Maastokäynnin perusteella todettiin, että jalopuumetsikkö jakautuu kahteen toisistaan poikkeavaan osa-alueeseen. Alueen länsiosassa sijaitsee järeiden tammien muodostama luontaisesti syntynyt jalopuumetsikkö, jonka edustavuus arvioitiin erinomaiseksi. Kohteen luontoarvot ovat erittäin merkittävät.

Alueen itäosassa ja pengerryksen C lähistöllä sijaitsee lähinnä jalavista muodostuva jalopuumetsä. Pengerryksen C eteläpuolella on luultavasti istutettuja iäkkäitä jalavia, sillä puut sijaitsevat tasavälein ja vaikuttavat samanikäisiltä. Näiden ympärillä on luultavasti istutetuista emopuista kehittynyttä nuorempaa jalavikkoa. Kohteen puustolla on merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja, vaikka istutusperäisyyden vuoksi tämä osa ei täyttäne luonnonsuojelulain 64§:n mukaisen jalopuumetsikön määritelmää.

Koko luontokohteen alueella esiintyy hyvävoimaisia järeitä jalopuita sekä runsaasti jalopuiden muodostamaa pysty- ja maalahopuuta.

Pengerryksen C sisäpuolella ei ollut merkittävästi jalopuita. Pengerrys on todennäköisesti mahdollista kunnostaa luontoarvoja vaalien.

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Ympäristönsuojeluviranomainen ei puolla määräalan myymistä siltä osin, kun se sijoittuu luonnonsuojelullisesti merkittävän jalopuumetsän alueelle.

Jalavia kasvava osa voidaan luovuttaa hakemuksen laatijan käyttöön esimerkiksi maanvuokrasopimuksella vastaavanlaisin puustoa varjelevin vuokraehdoin kuin Ruissalossa on toimittu, mikäli hakija on tähän halukas. Pengerrys C on kunnostettavissa ja aluetta on mahdollista avartaa luontoarvoja vaalien esimerkiksi poistamalla nuorempi lehtipuusto. Järeät jalavat ja niiden lahopuut tulee säästää.

Perustelut:

Turun kaupunki on kaupunkistrategiansa mukaan vuonna 2030 yksi maailman johtavista ilmasto- ja luontokaupungeista, jossa luonnon monimuotoisuus ja rikas lähiluonto ovat lisääntyneet. Turku on sitoutunut Green City Accordissa saavuttamaan huomattavaa edistystä kaupunkialueiden biologisen moninaisuuden säilyttämisessä ja parantamisessa. Turun LUMO-ohjelmassa 2023-2029 jalopuumetsät on tunnistettu Turun seudulle ominaiseksi luontotyyppiä, joiden suotuisan suojelutason säilyttämisessä Turun kaupungilla katsotaan olevan erityinen vastuu.

Ostohakemusta koskevalla kohteella ei ole asemakaavaa. Yleiskaava-alueella sijaitsevien jalopuiden kaataminen ei edellytä maisematyölupaa, toimenpidelupaa, metsänkäyttöilmoitusta tai mitään muutakaan viranomaismenettelyä, jolla kaupunki voisi myynnin jälkeen vaikuttaa kohteen säilymiseen. Kyseinen erittäin arvokas luontokohde on täten suojelutilanteeltaan erittäin haavoittuva.

Suojelemattoman, edustavuudeltaan erinomaisen jalopuumetsän myyminen on ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan Turun kaupunkistrategian, kansainvälisten sitoumusten ja LUMO-ohjelman tavoitteiden vastaista.

Olli-Pekka Mäki
ympäristönsuojelupäällikkö